

Číslo: 6412-27650/47/2017/Ško

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 38/2017/Ško/P

Environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIZP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona a primerane v súčinnosti so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole“).

A. Kontrola

Typ kontroly: § 34 ods. 5 a 6 zákona - Bežná
Podnet: Nie
Výsledok: § 35 ods. 2 písm. b) zákona - Pokuta
Odstúpené: Nie

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor: Ing. Alena Škorňová
Telefón: 048 471 96 57
Elektronická adresa: alena.skornova@sizp.sk

Inšpektor: Ing. Mária Petrová
Telefón: 048 471 96 52
Elektronická adresa: maria.petrova@sizp.sk

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR: FORTISCHEM a. s.
Adresa sídla: M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
IČO: 46 693 874
Kontrola oznámená: 3.8.2017 Spôsob: Ústne
Zástupca: RNDr. Mária Danišová
Funkcia: vedúca OTL, splnomocnený zástupca prevádzkovateľa

Telefón: 046/568 32 20
Elektronická adresa: maria.danisova@fortischem.sk

D. Prevádzka

Názov podľa IP: Výroba chlórparafínov
Adresa prevádzky: M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
Variabilný symbol: 470101006
Integrované povolenie: č. 1600-10187/2007/Kmi/470101006
Vydané: 24.4.2007
Právoplatné: 14.5.2007
Projektovaná kapacita: bez projektovej kapacity
Kategória:

4.1. f) Výroba organických chemikálií, ktorými sú halogénderiváty uhl'ovodíkov.

E. Časová os

Posledná kontrola: 18.11.2015
Kontrolované obdobie: 19.11.2015 – 8.8.2017
Začatie kontroly: 8.8.2017
Vypracovanie správy: 17.8.2017
Doručenie správy: Osobné prevzatie spln. zástupcom prevádzkovateľa
Prerokovanie správy: 6.9.2017

F. Vykonané úkony

Fotodokumentácia: Nie
Videodokumentácia: Nie
Odňatie prvopisov: Nie
Odobraté vzorky: Nie
Meranie emisií: Nie

G. Zameranie kontroly – opis

V súvislosti s podaním žiadosti prevádzkovateľa o zmenu č. 2 integrovaného povolenia, ktorej predmetom je predĺženie termínu na riešenie časti prevádzky vo vzťahu k zaobchádzaniu so znečisťujúcimi látkami v lehote do 31.12.2020, bola kontrola podľa § 34 zákona o IPKZ zameraná na plnenie opatrení na nápravu, ktoré boli prevádzkovateľovi uložené rozhodnutím č. 2597-9057/47/2013/Kmi zo dňa 02.04.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.04.2013 a rozhodnutím č. 2385-6281/47/2016/Pav zo dňa 23.02.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.03.2016.

H. Stav prevádzky v čase miestneho zisťovania – opis

V prevádzke sa vyrábajú chlórparafíny substituálnou chloráciou n-alkánu. Substitučná chlorácia prebieha spočiatku v inertnej (dusíkovej) atmosfére diskontinuálnym, vsádzkovým spôsobom v dvoch reaktoroch. N-alkán sa plní do reaktorov samospádom alebo čerpadlom zo zásobných nádrží surovín potrubným rozvodom. Plynný chlór je do reaktorov privádzaný z výroby chlórú

potrubnou trasou opatrenou regulačnými armatúrami cez ohrievač plynného chlóru. Na prívodnom potrubí chlóru je zabudovaný blokovací ventil. Reakčná teplota je udržiavaná na 105 – 120 °C prívodom pary do sekundárneho vyhrievacieho okruhu. Neskôr je teplota sekundárneho okruhu udržiavaná chladením sekundárneho okruhu chladiacou cirkulačnou vodou. Chlór sa viaže na reťazec uhlíkovodíka za súčasného vzniku chlór vodíka.

Vedľajší produkt chlorovodík s obsahom nezreagovaného chlóru je odvádzaný z reaktorov vo forme odplynov, ktoré sa po ochladení odvádzajú na trojstupňovú absorpciu -vodné pračky (resp. je plynný chlorovodík potrubím odvádzaný do inej prevádzky na výrobu kyseliny chlorovodíkovej). Odplyny odvádzané do absorpčných pračiek sa protiprúdne vypierajú vodou za vzniku zriedenej 1 – 6 % kyseliny chlorovodíkovej. Odplyny zbavené chlorovodíka sa z absorpčných pračiek potrubím odvádzajú na ďalší stupeň vypierania vodou. Odpadové vody z tohto stupňa prania odplynov a zriedená kyselina chlorovodíková sa prečerpávajú a potrubím odvádzajú na využitie v iných prevádzkach (výroba kyseliny chlorovodíkovej, resp. na neutralizáciu odpadových vôd). Vyprané odplyny sú odvádzané a vypúšťané do vonkajšieho ovzdušia výduchom č. 237.

Vyrobený chlórparafín po odstránení zbytkového chlorovodíka je stabilizovaný prídavkom zmesného stabilizátora a prečerpávaný potrubnou trasou do zásobných nádrží skladu hotových produktov (výrobkov). Produkty sú expedované autocisternami alebo v 200 l sudoch, resp. 100 l IBC kontajneroch.

I. Použité podklady

1. Integrované povolenie a všetky jeho súvisiace zmeny
2. Rozhodnutie o opatreniach na nápravu č. 2597-9057/47/2013/Kmi zo dňa 02.04.2013
3. Rozhodnutie o opatreniach na nápravu č. 2385-6281/47/2016/Pav zo dňa 23.02.2016
4. Rozhodnutie o pokute č. 4492300116/2383-6279/Pav zo dňa 23.02.2016
5. Žiadosť prevádzkovateľa o zmenu č. 2 integrovaného povolenia vydaného pre prevádzku „Výroba chlórparafínov“
6. Súhrnná technická správa projektovej dokumentácie „Rekonštrukcia skladovania a stáčania vo výrobní PEPO a CPN“
7. Stanovisko MŽP SR, Sekcia vôd, Bratislava zo dňa 21.12.2016 k aplikácii výnimky pre vodný útvar podľa článku 4(4) rámcovej smernice o vode.

J. Kontrolné zistenia

1. **Opatrenia na nápravu uložené rozhodnutím č. 2597-9057/47/2013/Kmi zo dňa 02.04.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.04.2013** (pozn.: opatrenia č. 2., 3. a 4. rozhodnutia č. 2597-9057/47/2013/Kmi zo dňa 02.04.2013 sa týkajú prevádzky „Výroba vinylchloridu z acetylénu“) a **opatrenia na nápravu uložené rozhodnutím č. 2385-6281/47/2016/Pav zo dňa 23.02.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.03.2016.**

Opatrenie č. 1. rozhodnutia č. 2597-9057/47/2013/Kmi zo dňa 02.04.2013: Zabezpečiť realizáciu opatrení na zosúladenie zaobchádzania s obzvlášť škodlivými látkami /C10-13 – chlóralkány, epichlórhydrín/ a so škodlivými látkami /edenol, n-alkány, kyselina

chlórovodíková, hydroxid vápenatý, mazacie oleje, C14-18 – chlóralkány/ v prevádzke „Výroba chlórparafínov“ s požiadavkami záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd nasledovným postupom:

- Predložiť Inšpektorátu vypracovanú projektovú dokumentáciu príslušných stavieb a požiadať o vydanie zmeny integrovaného povolenia a stavebného povolenia v lehote do 30.06.2015.
- Vykonať realizáciu stavieb podľa schválenej projektovej dokumentácie v lehote do 31.12.2016.

Opatrenie č. 1. rozhodnutia č. 2385-6281/47/2016/Pav zo dňa 23.02.2016: Predložiť inšpektorátu vypracovanú projektovú dokumentáciu na zosúladenie stavu v zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami v prevádzke s požiadavkami vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd a požiadať o vydanie zmeny integrovaného povolenia a stavebného povolenia v lehote do 30.08.2016.

Zistený stav **Čiastočne dodržané**

Opis **Áno**

V prevádzke bola dňa 18.11.2015 vykonaná kontrola zameraná na plnenie opatrenia na nápravu uložené rozhodnutím č. 2597-9057/47/2013/Kmi zo dňa 02.04.2013, ktoré sa týkalo zosúladenia stavu v zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami s požiadavkami vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd. Nakoľko bolo kontrolou zistené, že prevádzkovateľ v stanovenom termíne nepredložil inšpekciu vypracovanú projektovú dokumentáciu príslušných stavieb a zároveň nepožiadal o vydanie zmeny integrovaného povolenia a stavebného povolenia, inšpekcia prevádzkovateľovi uložila rozhodnutím č. 4492300116/2383-6279/Pav zo dňa 23.02.2016 pokutu a rozhodnutím č. 2385-6281/47/2016/Pav zo dňa 23.02.2016 dodatočné nápravné opatrenie.

Prevádzkovateľ dňa 11.08.2016 požiadal o vydanie zmeny integrovaného povolenia a vydanie stavebného povolenia na zosúladenie zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami v prevádzke. Inšpekcia vydala rozhodnutím č. 648-2568/2017/Kur,Pav/470101006/Z1-SP zo dňa 01.02.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.02.2017, zmenu integrovaného povolenia, ktorou povolila stavbu „Rekonštrukcia skladovania a stáčania vo výrobní PEPO a CPN – časť PC2 Rekonštrukcia skladovania vo výrobní CPN“ na pozemkoch parc. č. 390/177 a 390/187 v katastrálnom území Nováky. Predmetná stavba rieši rekonštrukciu jestvujúcich záchytných nádrží v jestvujúcich častiach dotknutých objektov výroby CPN – skladovania surovín (n-alkánov) a skladovania produktov (chlórparafínov) a ich prepojenie do jestvujúcej havarijnej nádrže vo výrobní polyéterpolyolov.

Avšak prevádzkovateľ doposiaľ nevykonával realizáciu stavby „Rekonštrukcia skladovania a stáčania vo výrobní PEPO a CPN – časť PC2 Rekonštrukcia skladovania vo výrobní CPN“. Prevádzkovateľ podal dňa 11.05.2017 žiadosť o zmenu č. 2 integrovaného povolenia, ktorá sa týka predĺženia termínu na riešenie časti prevádzky vo vzťahu k zaobchádzaniu so znečisťujúcimi látkami a stanovenia nového termínu v lehote do 31.12.2020.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti inšpekcia vykonala kontrolu zameranú na opatrenia týkajúce sa zosúladenia zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami v prevádzke s požiadavkami záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd. Počas kontroly bola vykonaná fyzická obhliadka objektu výroby chlórparafínov, skladu surovín (n-alkánov), skladu hotových výrobkov (produktov), stáčacieho miesta pre príjem n-alkánov a plniaceho (výdajného) miesta produktov (výrobkov).

Kontrolou bolo zistené:

- v objekte výroby chlórparafínov sa v prepravných obaloch (plastových alebo oceľových sudoch) skladujú stabilizátory epichlórhydrín a edenol na poškodenej betónovej podlahe, ktorá nie je zabezpečená izoláciou odolnou proti pôsobeniu a priesaku skladovaných látok do podlažia a podzemných vôd,
- v sklade surovín sú ťažké n-alkány (horľavé kvapaliny) skladované v 8 nadzemných jednoplášťových skladovacích nádržiach, z toho v 6 stojatých skladovacích nádržiach a v 2 ležatých skladovacích nádržiach, ktoré sú umiestnené na betónovej podlahe pokrytej oceľovým plechom a nie sú protihavarijne zabezpečené,
- reaktory, do ktorých sú ťažké n-alkány privádzané nadzemnými potrubnými rozvodmi, sú umiestnené v železobetónovej záchytnej vani, ktorá je nepriepustne zabezpečená izolačnou fóliou odolnou proti pôsobeniu a priesaku znečisťujúcich látok do pôdy a podzemných vôd,
- stáčacie miesto pre príjem n-alkánov zo železničných cisterien a autocisterien je umiestnené na nezastrešenej betónovej stáčacej ploche, ktorá nie je zabezpečená izoláciou odolnou proti pôsobeniu a priesaku ropných látok do podlažia a podzemných vôd ani na zachytenie úniku stáčaných surovín,
- v sklade hotových produktov je chlórparafín skladovaný v 6 nadzemných stojatých jednoplášťových skladovacích nádržiach, ktoré sú umiestnené pod prístreškom v poškodenej betónovej záchytnej vani na zachytenie úniku skladovaných látok, ktorá nie je zabezpečená izoláciou odolnou proti pôsobeniu a priesaku znečisťujúcich látok do podlažia a podzemných vôd. Záchytná vaňa je vyspádovaná do kanalizačnej vpuste napojenej na chemickú kanalizáciu (závadných vôd),
- južne od skladu hotových produktov sa nachádza 1 nadzemná jednoplášťová oceľová pogumovaná nádrž na zriedenú kyselinu chlorovodíkovú, ktorá je umiestnená na otvorenom priestranstve a osadená v bezodtokovej betónovej záchytnej vani s nedostatočným objemom na zachytenie úniku skladovanej látky, opatrenej prepádovým potrubím vyústеныm do chemickej kanalizácie (závadných vôd). Záchytná vaňa nie je zabezpečená izoláciou, je obložená kyselinovzdornou dlažbou, ktorá je poškodená,
- súčasťou skladu produktov je plnička sudov, v blízkosti ktorej sa skladuje menšie množstvo naplnených sudov a čiastočne zastrešená nakladacia rampa. V mieste plnenia sudov sa nachádza záchytná nádrž opatrená chemicky odolným náterom. Plochy v mieste skladovania sudov a nakladacej rampy sú betónové, z časti opatrené chemicky odolným náterom. Nie sú zabezpečené izoláciou odolnou proti pôsobeniu a priesaku znečisťujúcich látok do podlažia a podzemných vôd ani záchytnou nádržou na zachytenie úniku produktov,
- plniace (výdajné) miesto produktov do autocisterien je nezastrešená plocha vybudovaná z panelov, ktorá nie je zabezpečená z hľadiska požiadaviek na ochranu vôd.

K. Záver – celkové zhodnotenie

Z kontrolných zistení vyplýva, že v prevádzke „Výroba chlórparafínov“ neboli splnené opatrenia na nápravu zamerané na ochranu vôd stanovené rozhodnutím č. 2597-9057/47/2013/Kmi zo dňa 02.04.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.04.2013.

Uvedené zistenie je podľa § 37 ods. 1 písm. e) správnym deliktom, za ktorý inšpekcia uloží pokutu podľa §37 ods. 3.

Inšpekcii bolo doručené stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia vôd, Bratislava zo dňa 21.12.2016 k aplikácii výnimky pre vodný útvar podľa článku 4(4) rámcovej smernice o vode, na ktoré inšpekcia prihliadne pri konaní o zmene integrovaného povolenia, ktorej predmetom je úprava lehôt na realizáciu opatrení na zosúladienie zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami v prevádzke „Výroba chlórparafínov“ s požiadavkami záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd. Prevádzkovateľ žiada úpravu lehôt na realizáciu opatrení z dôvodu kombinácie technickej uskutočniteľnosti, nadmerných nákladov a prírodných podmienok s odvolaním sa na lehoty uvedené vo Vodnom pláne Slovenska. Vodný plán Slovenska pre druhý plánovací cyklus bol schválený Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 6/2016 z 13. januára 2016.

Správa o environmentálnej kontrole č. 38/2017/Ško/P bola vypracovaná v Banskej Bystrici dňa 17.08.2017.

L. Podpisy

Za SIŽP, IŽP Banská Bystrica, OIPK:

Ing. Alena Škorňová - inšpektor

Ing. Mária Petrová - inšpektor

Správa o environmentálnej kontrole č. 38/2017/Ško/P bola odovzdaná splnomocnenému zástupcovi prevádzkovateľa do vlastných rúk dňa 25.08.2017 a bol vopred dohodnutý termín prerokovania výsledku vykonanej kontroly na deň 06.09.2017 /streda/ o 10,00 hod. v zasadačke SIŽP, IŽP Banská Bystrica, 2. poschodie, č. dverí 301, Jegorovova 29B, Banská Bystrica.